משמע המשנה לא כתב לה חייב מפני שהוא תנאי ב"ד

לה ע"כ לא קנו אלא משום תנאי

ב"ד וה"נ אע"ג דבבריא לא קנו

הכא קנו משום דהוי תנאי ב״ד א ומכל

מקום שפיר קאמר ליה רבי נתן

אבל כתב לה אפי׳ בלא תנאי ב״ד חייב דבבריא נמי קאמר אמר

ליה והא אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ואם כן אפי׳ כתב

צו א מייי פייזב מהלי זכיה ומתנה הלכה ב ועי במיימ ופייו מהלכות נחלות הלי ד ועיי במיימ סמג עשין לו טושייע חויימ סיי רפא

:סעיף ס

פעוף ה:

צו ב ג מיי פייצ מהלי

חישות הלכה ב ופייט

הלכה א פמג עשין ממ

טוש"ע אה"ע סי סט סעיף

א וסעיף ב וסי קיא סעיף א:

א וסעיף ב וסי קיא סעיף א:

ט קמג שם פייש הלכה ט קמג שם טושיע הייע סיי קיא סעיף יג: צמ ה מיי שם פייצ הלייצ ופי"ע הלייו וסמג שם

טוש"ע שם סי סט סעיף א וסעי ג וסי קיג סעיף א:

רבינו גרשום

שאין לו לדיין אלא מה שעיניו רואות. כלומר לפי מה שנראה

בענין אחר: בעי רבא. הא

. דקאמר ר' יוחנן בן ברוקה אם אמר על מי שראוי ליורשו

אם אמו על מי שואוי ליוו שו דבריו קיימין בשכיב מרע קאמר דבר אורותי הוא אבל בריא דלא בר אורותי הוא

דאין נוהג ליתן ירושה כל זמן

. שהוא בריא לא אמרינן דבריו

שווא בויא לא אמוינן זבויו קיימין אלא על יורשו ממש: אמר ליה ר' נתן לרבי שניתם במשנה כר' יוחנן בן ברוקה.

במשנה כר' יוחנן כן ברוקה. בריא מורית מי שראוי ליורשו דתנן לא כתב לה בנין דיכרין דיהוון ליכי מינאי אינון ירתין כסף כתובתיך יותר על חולקיהן דאית להון

(מאם אחרת) [דעם] אחוהון . כו' והא בריא הוא וקאמר

מצי למיתן לכל מאן דבעי אפי׳ לנכרי אבל בלשון ירושה לא: והדר אמר רבי ילדות

תנן. משום דלא מצינן למימר

יסבון דהא קי"ל כו' אמאי

לא טרפא ממשעבדי: בשלמא

לא סופא ממשעבור: בשלמא אי אמרינן ירתון משום הכי לא טרפא ממשעבדי דהא היה קודם שטר שעבוד לקוחות מהאי ירושה דאינו אלא לאחר

מהאיירושה דאינו אלא לאחר מיתה. דאי ס"ד דיסבון תנן אמאי לא טרפא ממשעבדי דהא הוה מוקדם שטר מתנה זה משטר לקוחות ובדין הוא דטרפא. אלא ש"מ דירתון

. תנן וש״מ בריא נמי דמאן

. שמעת ליה דאית ליה כי האי

מררא. אע"ג דלא כתב לה בנין

מורית בשכיב מרע ר' יוחנן בן

ברוקה דאמר אם אמר על מי

שראוי ליורשו דבריו קיימין ישואר ליוו שרובור קימרן וש"מ אפי' בבריא קאמר: הא אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם. כגון הני בנין דכרין

. דאכתי לא באו לעולם. אלא

מאי אית לך למימר דלא תקשי

. אמאי מקנה לרבנן בנין דיכרין דלא באו לעולם הואיל ותנאי

דלא באו לעולם הואיל ותנאי ב"ד הוא ושאני הכי מבעלמא דבית דין אית להו 6) בחוב עלמא לא קנה דבר שלא בא

. לעולם. הכי נמי האי מצי

אמר להני בנין דיכרין ירתון או יסבון יותר על חולקיהון הכא שאני משום דבית דין

. גזרו הכי אבל בעלמא (לא)

בבריא אחר לא ומהכא לא תפשוט עדיין דהל' כר' יוחנן בן ברוקה אפי' בבריא: אמר ליה אביי איכא למשמע מהכא

דהלכתא כותיה מדקא מפיק

. ליה תנא בלשון ירתון דמצי

. למימר יסבון וקתני ירתון ש״מ אם אמר על מי שראוי ליורשו

אם אמו כל כו סואו ליו סו דבריו קיימין אפי׳ הבריא בלא כתובה והלי כר׳ יוחנן בן ברוְקה. והדר אמר אביי לאו

מילתא היא דאמרי הא דבעינא

, אינוז ירתוז יותר: אמר רבי לר׳ נתן מהא לא תפשוט דאין ירתון תנן אלא יסבון תנן. דמשמע במתנה ומתנה

צחד

מיי׳ שם פי״ט הלכה

 ל) סנהדרין ו: נדה כ:,
 כ כחובות נב:, ג) [שם נה.],
 [שם], ד) [לעיל עט: וש"נ],
 [ב"מו:], ל) כחובות נב, ד) צ"ל לח, ט) [דהי"ב יט], י) [דף נב:], כ) [ל"ל אחר ד"ה האי סברא], ל) [גי רש"ח (מ"מ], מ) [כ"ה
נדפו"ין, ל) אינו בפי שלנו [אבל
אימא בע"ב בפירשב"ם העקרין,
של לאחר שאחגיירן,
לאחר שאחגיירן,

גליון הש"ם

גבורא תנאי ב"ד שאני. עי׳ רשנ״ל נחי׳ גיטין דף יג ד״ה למר למימר:

הגהות הב"ח

(ל) גמ' חייב שהוא תנאי ב"ד ואמר לו: (ב) רשב"ם ד"ה ואל תגמרו וכו' הממין שעה אחת חזר כל"ל ומיבת וראהו נמחק: (ג) בא"ד שעיניו רואות וה"ה. נ"ב והתם משני מעיקרא אחזקיה בטמא כו': (ד) תום' מחוקיה בטמח כר: (ד) תום" ד"ה ושמע מינה וכו' ולוח במחנה וכל לזה בירושה ולדה במתנה אפילו רבנן מודו ולעולם וכו' בבריא בעלמת ואפ"ה שפיר קאמר לרבי: ואפ"ה שפיר קאמר לרבי: (ה) בא"ד לא הוה ליה למיתני ירתון כיון דלא מהני:

מוסף רש"י

יותר על חולקיהון דעם אחוהון. בני לשם לחכת, אם ממומי בחיי ואיכשך יטלו בניך כחובמיך, ונפקא מינה שמא מרובה היא או שמא יהו בני מונכים האחרת מרובים ובניך מועטים וטוב להן שיטלו כמובת אמן והמרובים מחות (כתובות ואפילו הכמובית שוחת (כתובות וב:). יסבוד תנד. לשוו בעל חוב

מוסף תוספות

, א. [ו]רב פפא לא להקשות אדר' נתן ואדרבי הא אחי חורב פפא לא להקשות אדר' נתן ואדרבי קא אתי
 ולומר דלא כר"י בן ברוקה
 אל לומר דאפי' תמצא לומר
 דר"י בן ברוקה היא לא
 תשמע מינה מידי בבריא. תשמע מינה מידי בבריא. רענ״ל. ב. [דל]רבנן כיון דלשון ירתון לא מהני בשום מקום, האיך תקנו רבנן בלשון הבאי שאינו כלום. למנ״ן. ג. כיון דאפשר לאומרן. ג. כיון ואפשר לאומר רבשון מתנה שהוא ברור. ריטניא. ד. שמא ישמע השומע ויטעה לומר דבתרתי בי דינא איתקון וכר' יוחנן ממש. ריטנ״ה.

בבריא היאך. מי אית ליה לר"י בן ברוקא בין בבריא בין בשכ"מ שמנחיל לבניו כל כן בשב וו שותחים לפני ככ מה שירלה (המקום חלק כדי לכתוב בו שתי מלות ול"ל או רק בשכ"מ) כדמורית קרוב למות וקרינא ביה ביום הנחילו את בניו [דברים כא] שראוי להורישם לאלתר: **דאמר לי' ר'**

פי' רשב"ם העקרי

את כתובתיד שאירש מותי

ואל סגמרו. לדון מיניה אלא כפי שדעתכם נוטה דאין לו לדיין אלא רשבוע מינה אפי׳ בבריא נמי. אפי׳ בלא תנאי ב״ד דהכי מה שעיניו רואות כדתניא במס' נדה בשילהי פ"ב (דף כ:) רבי ראה דם בלילה וטימא ראה ביום וטהרו המתין שעה אחת (ב) וראהו חזר וטימא אמר אוי לי שמא טעיתי ומקשינן ודאי טעה דתניא לא יאמר חכם אילו היה ח'לא היה

טמא אלא אין לדיין אלא מה שעיניו

רואות (2) והוא הדין לדבר התלוי

בסברה דחין לו אלה מה שלבו רואהו

ובפרק קמא דסנהדרין [ו:] נפקא לן

מועמכם בדבר המשפטש עמכם בדבר

עמכם במשפט אין לו לדיין אלא מה

שעיניו רוחות: בברית היתך. בריח

שאמר פלוני יירש שדה פלונית מי

אמר ר' יוחנן בן ברוקה דקני כיון

דראוי ליורשו: בר אורותי. ראוי

להוריש מיד שהולך למות וקרינא ביה

ביום הנחילו את בניו ודברים כאן: דאמר

ליה ר' נמן לרבי. שסידר המשנה:

שניתם משנתכם. אתם שבארן

ישראל: כר' יוחנן בן ברוקה. דאמר

אם אמר על מי שראוי ליורשו דבריו

קיימין נלעיל קל.]: ר' נתן בבלי היה:

ששניתם. בכתובות לח כתב לה

לאשתו בכתובתה בנין דיכרין דיהוו

ליכי מינאי אם תמותי בחיי ואירש

כתובתיך בניי הזכרים שתלדי לי הם

יירשוה לחחר מותי יתר על חלקם

שיחלקו עם אחיהם שיהיו לי מאשה

מחרת: שהוא חנאי בית דין. שבית

דין תקנו כתובת בנין דיכרין כדאמרי׳

בכתובותי כדי שיקפוץ אדם ויתן לבתו

כבנו דאם נותן לבתו אינו יולא מזרעו

אם בתו מתה קודם בעלה שירשו

בניה את כתובתה אחר מות אביהם

והוא שיהא שם מותר דינר שלא

תעקר נחלה דאורייתא כדאמרינן

התם אלמא מוריש האב לבן בין הבנים

כר׳ יוחנן בן ברוקה והיה לכם לשנות

משנתכם כדברי הכל ולא אליבא

דיחידאה: ואמר ליה רבי יסבון סכן.

ודברי הכל היא. הדר אמר רבי ילדות

ושטות היה בי שהעותי פני בנתן

הבבלי ודחיתיו בדבר שחינו דודחי

ירתון תנן דהה קיימה לן דכתובת בנין דיכרין לה טרפה

ממשעבדי ממה שמכר אביהן ואם יסבון תנן דמשמע לשון מתנה

הוה משמע מעכשיו ואם מכר לאחד (מהן) הוי טרפא ממשעבדי

שהרי כל נכסיו משועבדים לכתובת אמן ואי מההיא שעתא חלה

מתנתו הוה טרפא ממשעבדי אלא משום הכי אמרינן לשון ירתון

מגמר נמי לא תגמרו מיניה יידאין לדיין נחומי ואית דאמר רב חנניה בר מניומי לאביי

אלא מה שעיניו רואות בעי רבא בבריא היאך כי קא"ר יוחגן בן ברוקה בשכ"מ דבר אורותי הוא אבל בבריא לא או דלמא אפילו בבריא נמי אמר ליה רב משרשיא לרבא תא שמע דאמר לו רבי נתן לרבי שניתם משנתכם כר' יוחנן בן ברוקה ידתנן ילא כתב לה בנין דיכרין דיהוין ליך מינאי אינון ירתון כסף כתובתיך יותר על חולקיהון . דעם אחוהון חייב (6) ישתנאי ב"ד הוא ואמר לו רבי יסבון תנן ואמר רבי ילדות היתה בי והעזתי פני בנתן הבבלי אלא ידקיימא לן יסבנין דכרין לא מרפא ממשעבדי אי סלקא דעתך יסבון תגן אמאי לא מרפא ממשעבדי אלא ש"מ ירתון תנן מאן שמעת ליה דאית ליה האי סברא ר' יוחנן בן ברוקה ושמע מינה אפי' בבריא אמר ליה רב פפא לאביי בין למאן דאמר יםבון ובין למאן דאמר ירתון הא אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ®ואפי' לר' מאיר דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם הני מילי לדבר שישנו בעולם אבל לדבר שאינו בעולם לא אלא °תנאי בית דין שאני הכא גמי תנאי בית דין שאני א"ל משום דקא מפיק לה בלשון ירתון יהדר אמר אביי לאו מילתא היא דאמרי ״דתנן הלא כתב לה בנן נוקבן דיהויין ליכי מינאי יהויין יתבן בביתי ויתונן מנכסאי עד דתילקחן לגוברין חייב שהוא תנאי ב"ד והוה לזה במתנה ולזה בירושה וכל לזה בירושה ולזה במתנה אפי' רבנן מודו אמר ליה רב

לרבי שניתם משנתכם כר' יוחנן בן ברוקה דאית לי׳ דמהני ירתון בשכ"מ ולהכי הכא אפילו בבריא קנו משום תנאי ב"ד דאילו לרבנן כיון דבעלמא לא מהני לישנא דירתון אפילו בשכ"מ לא ה"ל למתני הכא ירתון אפילו משום תנאי ב"ד אלא יסבון מבני חריב א"ל אביי משום דקא מפיק ליה בלשון ירתון פירוש אע"ג דלא קנו אלא משום תנאי ב"ד לפי שאין אדם מקנה לדבר שלא בא לעולם מ"מ יש להוכיח דבבריא נמי אמרינן דאי לא אמר בעלמא בבריא לא הוה ליה לתנא לאפוקי בלשון ירתון משום תנאי ב"ד כיון דלא מהני בעלמא אלא הוה ליה למיתני יסבון ג וליתקנו דליטרוף ממשעבדי או יהיה תנאי ב"ד שלא יטרוף אלא מבני חרי אלא ודאי בבריא נמי אמר הדר אמר אביי לאו מלתא היא דאמרי דתנן כו׳ והוה ליה לזה בירושה ולזה (ד) במתנה אפי׳ רבנן מודו ולעולם ר׳ יוחנן בן ברוקה לא אמר בבריא בעלמא טוא״כ שפיר קאמר מ׳ [ר׳ נתן] לרבי שניתם משנתכם כרבי יוחנן בן ברוקה דלדידיה כיון דירתון לחודיה מהני בשכ"מ בבריא נמי תנן ליה במתנה וירושה אבל לרבנן דאמרי לא מהני ירתון לחודיה בעלמה כלל הפי׳ בשכ"מ א"כ היכי תני ירתון אף ע"ג דמהני ירתון משום דאיכא מתנה בהדיה מ"מ לא הוה ליה למיתני (ם)

ממאי

ליה למיתני ולעולם בבריא לא אמר י ובקונטרס פי׳ משום דמפיק בלשון ירתון ואין זה מקנה לדבר שאין בעולם כיון שאין המחנה באה אלא לאחר מיחה ואז הבנים כבר בעולם ובלא תנאי בית דין קנו ואין נראה דבריש מי שמת (לקמן דף קמא:) אמר אימור דשמעת ליה לרבי מאיר כו' לדבר שחין בעולם מי אמר אף על גב דכשילדה כבר העובר בעולם: דלמא

דלא מהני כלל לחודיה אלא עם

המתנה™ אלא יסבון מבני חרי הוה

דלשון ירושה אינו אלא לאחר מיתה משום הכי לא מטרפא ממשעבדי דלא חלה עד לאחר מיתה על כרחין ירתון חנן ויפה הקשה לי ר' נתן: מאן שמעם ליה דאים ליה האי סברא. יתור לשון הוא דלא לריך: 🕫 **ושמע מינה אפילו בבריא קאמר.** ואפילו תנינן יסבון ממילמיה דר' נתן דאמר שניתם כר' יוחנן איכא לאוכוחי דבברים קאמר ר' יוחנן ומיפשטא בעיא דרבא לגמרי ולא האריך כל כך אלא כדי לסיים דבריו של רבי ור' נתן דהוה מקשה לרבי איכא למימר דמני יסבון וסבירא ליה דטריף ממשעבדי ורבי שסמם כריב"ב משום דהכי סבירא ליה כדאמרינן לעיל וקל:ן אמר ר' זריקא אמר ר' אמי אמר ר' חנינא א"ר ינאי אמר רבי הלכה כר' יוחנן בן ברוקה: האי סברא. דריבה לאחד ומיעט לאחד בלשון ירושה כי הכא שיורשין מת מתו יד מצינו של שתי כתובות חולקין: אמר ליה רב פפא לאביי. רב פפא לאו אבעיא דרבא קאי דהא איפשיטא אלא אתאי בתובת אתן והתותר של שתי כתובות חולקין: אמר ליה רב פפא לאביי. רב פפא לאו אבעיא דרבא קאי דהא איפשיטא אלא אתאי דקאתר ליה רבי לרבי נתן וה"ק לתה ליה לרבי לתיתר לרבי נתן יסבון תנן לאוקותי מתני" לדברי הכל וכי תנינן נתי ירתון דברי הכל היא דהא בין למ"ד יסבון תנן בין למ"ד ירתון תנן איכא לאקשויי אמאי קניא האי מתנה כלל הא אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ובשעת נשואין לא באו הבנים לעולם שהוא מקנה להם כתובה ואפילו לר׳ מאיר דאמר וקידושין פבין אדם מקנה כו׳ הני מילי לדבר שישנו בעולם דכיון דהמקבל בטולם יכול הנותן לשעבד עלמו לו שיתן לו מה שיקנה לו אבל הכא לא מלי משעבד נפשיה: אלא חנאי בית דין שאני. דאלים תנאי ב"ד משום דהפקר ב"ד הפקר להקנות אפי" לדבר שלא בא לעולם והכא נמי אלים תנאי ב"ד ואע"ג דאמרי רבנן דלשון ירושה בעלמא לא קני הכא קני ואפילו כרבנן אחיא מחניחין: א"ל משום דמפיק לה בלשון ירחון. הא דלא קאמר ליה הכי משום דהוה א"ל ר' נתן ומפני מה הנחת' לשון יסבון ותנית' לשון ירתון אלא משום דלבך נוטה אחר ר' יוחנן בן ברוקה ומשום הכי א"ל יסבון תנן והדר מתחרט רבי בעלמו משום דכי הוה מקשי ליה אמאי שנית' ירחון מלי אמר ליה משום הכי שנינן ירתון לומר דלא טרפא ממשעבדי: לאו **מלחא היא דאמרי.** דודאי לא היה לריך רבי לומר יסבון תנן דבלא שום דיוק ממני כרבנן אתיא דהא קתני בסיפא דההיא משנה דכתובות אע"פ שלא כתב לה בנן נוקבן וכו' ומיתונן מנכסיי אחר מיתחי אפיי כדא"ר אלעזר בן עזריה לקמן נע"בן וזה לשון מתנה בסוף אפילו רבנן מודו כדתנן במתנימין נעיל קכו:] כתב לשון מתנה בין בתחלה בין באמלע בין בסוף דבריו קיימין ואוקימנא וַלשיל קכט:] אפילו בשני בני אדם ושני שדות ובלבד שיהא תוך כדי דבור והכא שתי תקנות הללו כיון דבבת אחת תקנו הוי כמו תוך כדי דבור והאי דקתני לשון ירתון לאשמועינן ממתניתין דרבנן מודו אפילו בשני בני אדם ושתי שדות: